

Sylling Kirke

150 år

Innviet 18. februar 1852

INNHOLDSFORTEGNELSE

DIKT SYLLING KIRKE 100 ÅR

FORORD

HILSENER FRA

**Ordfører Ulla Nævestad
Sogneprest Frode Askekjær
Prost Steinar Solbakken
Menighetsrådet
Menighetskontoret**

KIRKEN INN I ET NYTT ÅRTUSEN

MENNESKENE BOSETTER SEG I SYLLING

KIRKEHISTORIE

SYLLING KIRKES HISTORIE

HISTORIER KNYTTET TIL KIRKESTEDET SYLLING

KIRKEN I VÅR TID

Menighetsrådet, en viktig aktør i kirkelig aktivitet

KILDER OG BILDER

ETTERORD

Detaljert innholdsfortegnelse

Forside
Maleri laget av
Kirsten Cecilie Sommerin
til jubileet.

Sylling Kirke 100 år

På høyden der oppe du kneiser
og løfter deg hvit mot sky.
Et banner for bygden du heiser,
og sjelene byder ditt ly.

I sorgen som gleden du rammer
inn livet for store og små.
Til trette om hjemlov de stammet,
og du lot dem plass rundt deg få.

I kirken der oppe fikk alle
sin vigsel i dåpens tvett.
Der lærte på Gud de å kalle
om kraft til å leve rett.

Sogneprest
Charles Østbye.
(Lier menighetsblad
februar 1952).

I hundre år har du været
en tilflukt, en åpen favn,
og derfor du høyt være æret
og signet i Frelserens navn!

Kirken på høyden,
postkort fra 1952.

Sylling Kirke 150 år

FORORD

I over 1000 år har vi hatt kirker i Norge. Fram til reformasjonen i 1536 hadde vi katolske kirker, deretter fikk vi protestantiske kirker. Kirkegårdene har i alle disse århundrer ligget der som innhegnede arealer omkring kirkene.

Kirkene har opp gjennom historien vært både i privat og offentlig eie. De siste hundre årene har kirkene vært definert som menighetens eiendom, men med driftsutgiftene dekket av kommunen. Kirken har opp gjennom årene hatt mange ulike funksjoner i tillegg til forkynnelsen, blant annet som møtested og som tradisjonsformidler. Både kirkene og kirkegårdene avspeiler menneskenes oppfatning av livet her på jorda, og det som skulle komme etter døden. Kirkekunst og gravminner forteller mye om dette, og gir oss en forståelse av livet og menneskers tro på Gud!!

Som begynnelsen på vårt jubileumsskrift har jeg valgt denne innledningen til Lier kommunes brosjyre "Kirkene i Lier".

På vegne av Sylling Kulturhistoriske Forening takker undertegnede Sylling Menighetsråd for oppdraget. Jubileumsskriftet er en sammensying av informasjon fra gamle og nye kilder, skriftlige som muntlige.

Vi takker alle som har bidratt og håper at dette blir interessant lesning både for Syllingdøler og andre i årene som kommer. Vi takker spesielt:

Thorvald Lerberg, for velvillig utlån av artikler og bilder fra Lierposten.

Eivind Østbye, for utlån av dokumenter fra tidl. sogneprest Charles Østbye.

Arne Riddervold, forpakter på Kirkerud.

Tidligere kirketjener Arne Nielsen, nåværende kirketjener Ingrid Myhre og klokker Randi Grøneng.

Sylling Kulturhistoriske Forening ved Elisabeth Horn, Ragnar Hornstuen, Arne Chr. Karlsen, Thorvald Lerberg og Åge Sogn.

Opplysningene som gjengis, er sjekket ut så langt det har vært mulig.

Vi tar gjerne imot synspunkter eller korrigeringer. Disse kan vi ta hensyn til i eventuelle senere publikasjoner.

Sylling, november 2001

Roar Bogerud

HILSENER

Kjære Sylling menighet

I 150 år har Sylling kirke ligget vakkert og synlig plassert midt i bygda på en kirkeplass som har vært i bruk helt fra middelalderen. I historiens løp har ingen bygninger utenom hjem og gård betydd så mye for menneskene som kirkebyggene. Kirken var stedet hvor man samlet seg til gudstjeneste på søndagen og til en prat på kirkebakken etterpå. Ved siden av trosaspektet var også den sosiale siden viktig. Når livet gikk med eller mot, i høytid, fest, glede og sorg har kirken vært et fast holdepunkt for mange generasjoner. Slik er det fremdeles, og slik skal det fortsatt være.

I Lier ønsker vi derfor å ta godt vare på kirkene våre.

Til 150-årsjubileet er Sylling kirke pusset opp både innvendig og utvendig.

Også kirkestuen har blitt modernisert og tilpasset nye behov. Det er mitt håp at det nye bygningsmessig nå er lagt godt til rette for at Sylling menighet fortsatt skal kunne oppleve høytid og trosfellesskap i sin kirke.

Gratulerer hjerteligst med 150-årsjubileet, og lykke til med jubileumsfeiringen!

Ulla Nævestad
ordfører

Ulla Nævestad
slik vi kjenner henne,
med velvalgte ord i
enhver sammenheng.

Gratulerer med Sylling kirke 150 år

Sylling kirke er 150 år. Kirken formidler et budskap som berører våre hjerter. Det handler om oppreisning og tilgivelse. Det handler om kjærlighet. Vi har en plass i Guds fellesskap. Den vil vi beholde, akkurat som generasjonene før oss.

150 år er mange år for et menneske. I 1852 var mine tippoldeforeldre ennå ikke født. Fotballspillet var ennå ikke oppfunnet, Norge var i union med Sverige. Ingen telefoner ringte, gatene var tomme for biler. Film eksisterte bare i fantasien.

Men Sylling kirke stod nyreist på Kirkerud. Kirken har en viktig plass i bygda. Beliggenheten er praktfull. Viktigst er likevel kirkens rolle som et fast punkt i våre liv. Jeg har ikke vært lenge i Sylling. Men allerede har jeg merket at kirken betyr mye for mange. Derfor er det meningsfullt og viktig å feire at Sylling kirke er 150 år.

Jeg gleder meg til å være prest i Sylling kirke. Det blir flott å samles i en nymalt og restaurert kirke. Alle er velkommen inn i kirken. Den er et samlingspunkt i hverdag og fest, i glede og sorg. Der møter vi Guds omsluttende kjærlighet. Det er ikke minst innenfor kirkerommet, i fellesskap med andre mennesker, troen lever og gir oss styrke til å finne en farbar vei gjennom livet. Evangeliet blir aldri uaktuelt. Så lenge vi mennesker fortsetter å tråkke feil - og det spør om vi noen gang slutter med det - er det behov for å gå til Gud og hente hjelp til å leve videre. Derfor vil Sylling kirke ha mange år foran seg.

*Salman e sången. Folk har røyst sæ.
Orgele spælle så sakte og mijldt.
Ansektan blenke. Sorga har løyst sæ!
Mekti va ordan. Stormen er stjilt!*
(Arvid Hanssen)

Gratulerer med jubileet.

Frode Askekjær
sogneprest

Frode Askekjær,
sogneprest fra
15.6.2001.

Kjære Sylling menighet

Sylling kirke feirer 150 år den 17. februar 2002.

I denne forbindelse arrangeres det en jubileumsgudstjeneste i kirken kl 11.00 med kirkekaffe etterpå.

Vi ser fram til å vise en nyrestaurert kirke, både utvendig og innvendig, etter en lang prosess med oppussing av alle kirkerom. I denne anledning ble det gjort ulike interessante funn fra tidligere tider, som viser at vi har med en middelalderkirke å gjøre.

Takket være flott oppussing og fine, nye stoler har kirkestua fungert som en god erstatning ved våre gudstjenester.

I denne forbindelse vil vi benytte anledningen til å takke alle for gaver og innsats ved dugnader.

Etter 1 ½ år med vikarprester vil vi ønske vår nye sogneprest Frode Askekjær velkommen til menigheten.

Vi ønsker også det nye menighetsrådet lykke til med feiringen av jubileet!

GRATULERER SYLLING KIRKE MED 150 ÅR!!

Hilsen fra Sylling Menighetsråd

Liv B. Larsen
leder

Stein Barth
nestleder

Menighetsrådet på dugnad. Å være i menighetsrådet innebærer spennende og krevende oppgaver. Her ser vi noen ildsjeler på dugnad i forbindelse med en av jazzkonsertene.

Hilsen til Sylling kirkes 150-årsjubileum

Da Sylling kirke ble vigslet for 150 år siden, bad biskop Arup innvielsesbønnen mens han og de assisterende prester knelte på alterringen, og menigheten bøyde sine hoder i kirkebenkene. Bønnen var en formaning om å komme til kirken når kirkeklokkene kalte til gudstjeneste.

Der hørtes Guds nådes evangelium, og evangeliet skulle alltid følge den enkelte i hjem og arbeid til fremgang for Guds rike i Sylling.

Når vi nå feirer kirkejubileum, er det i visshet om at bønnen er hørt:

Mennesker har kommet til kirken - i glede og sorg -, til gudstjeneste med dåp og nattverd, til vigsel og gravferd. Mange har fått høre Guds nådes evangelium. Så sant Ordet er blitt tatt imot i troende hjerter, er det blitt båret ut til hjemmene og i arbeidslivet. Det har preget bygdefolkets holdninger og handlinger med kristen sed og skikk i hverdag og helg. I takk til Gud får vi feire Sylling kirke 150 år!

I vigslingsbønnen ligger også utfordringen til oss i dag:

Også nå kaller kirkeklokkene oss til kirke. Guds ord lyder til omvendelse og etterfølgelse. Om vi lar Guds Ånd virke, åpnes våre hjerter for nådens ord. Da kan Ordet få forme vårt liv i hjem og arbeid i dager og år som ligger foran oss.

*Å dag av sang og sol og lys når slektens sorg og savn
blir båret inn i Herrens hus ved Jesu Frelser - navn.
Å, dyrebare klokkeklang, du søndagsstille ro
som kaller oss hver helligdag til kjærlighet og tro.
(E. Skeie)*

Sammen i bønn til Gud la oss be om at Sylling kirke kan være en kilde til velsignelse for dagens mennesker og fremtidens slekter!
Gud til ære ved oss!

Steinar Solbakken
prost

Hilsen fra Menighetskontoret

Syilling menighet rommer store og små, gamle og unge. Gjennom menighetskontoret i Syilling sentrum knyttes kontakt mellom hjem og menighet, ved glede og sorg som møter oss alle. Det sendes hilsen til nyfødte, årshilsen ved dåp, bøker og bibel, som er en del av dåpsopplæringsplanen vår. Konfirmasjonstid byr på forskjellige aktiviteter. Vi gir bibel ved vigsel, og ønsker å gi en verdig minnestund ved livets slutt.

I dag er det bare to misjonsforeninger igjen, Vestsiden og Øverskogen kvinneforening. Østsiden ble nedlagt i 1999. Vestsiden kan feire 80-årsjubileum i 2002.

Snekker'n er en barnemisjon som ble startet i 1982.

Eldres Kafé drives på frivillig basis, men det var menigheten som stod bak da den startet i 1987. Det er Kirkeforeningen som støtter med blomster til alteret og ellers andre ting som trengs.

Vi har et godt samarbeid med andre foreninger i bygda.

Øvre Lier Bondekvinnelag pynter til høsttakkegudstjenestene, og ellers stiller Syilling sangkor og Syilling og Oddevall skolekorps opp når vi ber om hjelp.

Vi trenger hverandre. Konserten med Magnolia Jazzband har de siste årene vært en begivenhet som samler full kirke.

Hilsen
Randi
Grøneng
kontorleder

Syilling kirke
Bilde tatt av
Thorvald Lerberg.
Kirken ligger godt
beskyttet av Hørtekollen.

Kirkelig årsstatistikk for Lier for 1951

	Frogner	Tranby	Sylling	Sjåstad	I alt
Fødte innen Lier	6	0	1	2	9
« i Drammen eller annetsteds	127	36	23	19	205
Fødte i alt	133	36	24	21	214
Derav født utenfor ekteskap	5	0	0	1	6
Døpte	93	34	30	20	167
Konfirmerte	53	17	17	16	103
Konfirmanter til alters	37	15	12	11	75
Ekteskaper ved kirkelig vigsel	53	4	18	3	78
Ekteskap borgerlig stiftet	8	0	1	3	12
Nattverdgjester	512	184	181	109	986
Jordfestede	27	16	10	12	65
Innmeldt i kirken	2	0	0	0	2
Utmeldt av kirken	1	0	0	0	1
Innkommot ved offer og kollekter	kr. 3.431,43	1.933,58	1.107,21	566,25	7.037,47

Det bemerkes at under «døpte» er ikke medregnet alle de barn fra Lier som er døpt utenfor bygden; særlig fra de sydligste distrikter er det ikke så få som er døpt i Drammen. Likeså er under «jordfestede» ikke regnet med dem som er kremert i Drammen eller begravet utenfor Lier. Når det står så få vigslar under Tranby og

Sjåstad, skyldes det for en del at brudepar derfra er blitt vigd i en av de andre kirker i Lier.

Prestene i Lier har i 1951 forrettet ved i alt 180 gudstjenester og talt ved 313 møter eller lignende. De har holdt i alt 79 oppbyggelser på syke- eller pleiehjem. Dertil kommer gudstjenester og oppbyggelser på Lierasylet.

Fra menighetslivet

Kirkelige oppnevnelser til styrer.

Biskopen har for årene 1952—55 oppnevnt geistlige medlemmer av kommunale styrer således:

Vergerådet: sognepresten.

Forsorgsstyret: sognepresten, med den res. kapellan som vikar.

Skolestyret: den res. kapellan.

Tilsynshavende med de høyere skoler: den res. kapellan.

Fhv. kirketjener Hans Jørgen Teigen

i Sylling fyller 80 år den 1. mars. Teigen var kirketjener i hele 30 år fra 1912 til 1942, og nedla et særdeles samvittighetsfullt og dyktig arbeide i kirke og på kirkegård. Ved sitt 25 års jubileum i 1937 ble han tildelt Kongens fortjenstmedalje og gjennom menighetsrådet overrakt et gullur med kjede som erkjentlighetsgave fra menigheten for sin gode og tro tjeneste. Vi ønsker til lykke med de 80 år og ønsker Guds velsignelse over livskvelden!

Hallo Sylling!

Oppfordringen til å gi bidrag til den avsluttende utsmykning av Sylling kirke til jubileet, har båret frukt, ettersom undertegnede har mottatt en del bidrag til samme. Jeg skal få meddele at bidragslister nå er utlagt hos samtlige kjøpmenn i Sylling, Tronstad og Øverskogen, og vil be alle som har anledning til det, å gi et bidrag, så vi kan ha dekning for alle utgifter til jubileumsdagen. Vær vennlig å handle raskt! Bidrag mottas også fortsatt av undertegnede. — Når nå Lier kommune og Lier Sparebank har tatt de store løft, vil sikkert også menighetens folk med glede sørge for at de mindre utsmykningsarbeidene blir gitt dekning.

Menighetsrådenes ledelse i 1952.

Sylling menighetsråd har konstituert seg for 1952 med res. kap. Østbye som formann, gbr. Halfdan Tverten som nestformann og klokker A. Øvrebø som sekretær.

I *Frogner menighetsråd* ble skolestyrerinnen frk. Snefrid Eriksmoen formann, nestformann ble sogneprest Flæten og sekretær gbr. Thorbjørn Bråthen.

Lier menighetsblad 1951. Menighetsbladet har holdt menighetene i Lier oppdatert i mange år. Her en side fra 1951.

KIRKEN INN I ET NYTT ÅRTUSEN

OPPUSSINGEN AV KIRKEN

I anledning 150-årsjubileet i år 2002 blir Sylling kirke pusset opp.

Det har vært mange diskusjoner om hvordan oppussingen skulle utføres fordi kirken er "listeført" hos Riksantikvaren. Den ligger på middelaldergrunn, og det har vært kirke her siden 1100-1200-tallet.

Utvendig skal tårnet kalkes slik det var da det var nytt. All mursement som er brukt til å reparere med opp gjennom årene, skal bankes vekk.

Langs syd- og nordveggen er det drenert og laget åtte store lufteventiler i muren, dette for å få bedre utlufting i kryprommet under gulvet.

Etter mange undersøkelser ble det konstatert sopp og råte i mange av bjelkela-gene under gulvet. Disse ble byttet ut med nye håndteljede stokker, nøyaktig lik de gamle. Dette er flott håndverk som ble utført av snekkere godkjent av Riksantikvaren. Det ble brukt håndsmidde spiker, kr 5 pr stk, og spesialbestilte gulvplank (7 cm tykke) til det som måtte skiftes ut.

Under gulvet ble det funnet rester av gamle gravheller, blant annet en med årstall 1770. Det ble også funnet benrester og plankebiter med navn på snekkere som har reparert kirken tidligere.

På to av veggene mot sakristiet viste det seg å være panel under de gamle platene. Panelet blir nå pusset opp igjen. Det ble også funnet gamle farger på veggene. Opprinnelig har det vært jordfarger: oker, grønt og grått med delingsstripe på veggene i høyde med vinduskarmene. Det har også vært en periode med lysegule vegger, grønnfarger og gull på interiøret og mørkerød løper. På grunn av glassmaleriene i vinduene blir nå kirken malt opp i de samme fargene som har vært der siden 1952, hvitt, blått og grått.

Av praktiske forbedringer har vi fått godkjenning for å snu prekestolen slik at det blir trapp opp til den i koret. Det blir ny trapp til galleriet bakerst inne i kirkerommet, den har megler og balustre som står i stil med alterringen. Det blir fjernet tre benker bak i kirken, og de første på hver side blir erstattet med to kortere.

I prestesakristiet blir det nytt skap for messehaglne. Safen settes der hvor trappa til prekestolen var. Ved siden av den monteres høyttaleranlegget og nytt brannvarslingsanlegg.

Dåpssakristiet får nye skap og oppvaskbenk med varmt og kaldt vann. Begge sakristiene males som kirkerommet. Over inngangsdørene til begge sakristiene blir det nye vinduer.

Kirken får en grundig oppussing.

Over orgelet på galleriet hadde en av dragerne begynt å gli fra hverandre. Denne er forsterket med en jernstang som ble festet i taket oppe på loftet. Utvendige jernstenger som holder kirken sammen, er reparert. De var rustet opp i bunnen. Dette ble fjernet, og nye stykker med jern ble sveiset inn. Oppvarmingen i kirken var tidligere varmerør under annenhver benk. Mange skosåler har blitt svidd på disse i årenes løp. Som den første kirke i Lier blir det nå installert benkevarmere oppunder alle benkene. Det skal også bli ny løper opp til alteret.

Dette blir en flott opprusting av kirken i Sylling.

SYLLING KIRKE PYNTER SEG TIL FEST OG JUBILEUM Lierposten 11.1.2001

Kirken staar i bondens tanke paa et høit sted og for sig selv, Fredlyst med graves højtid omkring.

Da Bjørnson i 1857 skrev dette i begynnelsen av kapittel to i "Synnøve Solbakken", kan han ha blitt inspirert av den da seks år gamle kirken i Sylling. Men det finnes ingen dokumentasjon på at den gamle dikterhøvdingen var øverst i Lier på den tida. Dessuten siktet han vel ikke til noen spesiell kirke.

Sylling kirke feirer om et års tid 150 års jubileum. Men både tårn og praktfulle glassmalerier er kommet til i mellomtiden. Tidens tann har tæret på murbygningen, og det er tid for omfattende restaurering.

Andre nyttårsdag satte kirkesjef Alf Kristian Hol i gang håndverkerne som skal få kirkeskipet på rett kjøll igjen, for galleriet akterut har fått en betenkelig slagside. Dørken må skiftes, og det skal males og tettes. Dessuten må spanter og rær undersøkes for å få skuta "ship shape" til videre seilas.

Mens vi er innenfor maritim terminologi, legger vi et forslag på beddingen: Et kirkeskip i taket over midtgangen, en vakker modell som ikke nødvendigvis får tankene inn på livsseilasen, men heller et fartøy som har gått i de lokale farvann. Jeg tenker på dampskipet DS Ringerike. Akkurat nå bygges en modell av den smekre damperen til Arne Christoffer Karlsens museum. Kanskje bør det lages en til Sylling kirke også?

Kirkesjefen lot tankene synke dypt i den bibelhistoriske brønn da han holdt en liten andakt for kirketjener og dyktige håndverkere før alterlysene ble slukket. Da jødefolket var i Babylon, trøstet profeten Jeremias med at de snart skulle få vende tilbake til Tempelet i Jerusalem. Alf Kristian var mer presis når det gjaldt tidspunktet for når Syllingfolket skulle få ta sitt gudshus i bruk igjen. - 17. mai, sa han. -Da bjørka har fått mer enn musører, og hvitveisen pryder kirkegravene. Så ble det mer snakk om hvor lysekronen skulle plasseres under restaureringen.

Sylling kirke er listeført, dvs. Riksantikvaren vil ha et ord med i laget når noe skal gjøres. Det er fordi kirken er bygd over en gammel middelalderkirke. Denne vet vi lite om - annet enn at den omtrent samtidig med at jygge på Gyrihaugen kasta stein mot kirken til Olav den Hellige ved Stein Gård, ble utsatt for et sjofelt steinangrep fra jutulen i Finnemarka. Kampesteinen ligger nå i havnehagen til Sissel og Erik Holmin. Sylling-folket blir uten kirke en tid, og i denne høyst lokale diasporaen vil Sjøstad kirke og kirkestua virke som alternativer.

FORAN KIRKEJUBILEET I SYLLING I 2002 Lierposten 1.2.2001

Restaureringen av Sylling kirke viser veien tilbake til ei spennende fortid. Restaureringen er i god gjenge. Benkene er midlertidig borte, gulvet er revet opp flere steder, gammelt panel er avdekket, og prekestolen heist opp under taket.

Det er alltid spennende å grave i vigslet jord. Hit har folk kommet med sine gleder, sin frykt og sine håp, og det var ofte et sterkt håp om å bli begravet nærmest mulig kirkemurene.

Men vi finner lite når vi bøyer oss ned under gulvkanten i kirken, kikker innover i krypkjelleren og kjenner lukten av rå jord slå mot oss. Vi ser ikke annet enn steiner som stikker opp fra grunnen. De er muligens rester av den gamle muren i middelalderkirken som stod her. Selve muren er det ikke mye igjen av, mye av steinen ble brukt i den nye kirken. Men vi får en viss peiling på hvordan den var ved å lese om Sylling prestegjeld i Norges Kirker, Buskerud av Håkon Christie.

I 1828 heter det at kirken var i god forfatning, men hadde smakløs innredning. Og i 1688 skrives det at altertavlen var "sømmelig udskaaren og stafferit".

Deler av denne finnes muligens på Drammen Museum.

Da vi henvendte oss til Christie hos riksantikvaren, kunne han fortelle at det fantes få kilder utenom dem han alt hadde brukt i boka si, men at det fantes en del sagn og historier som vel neppe egnet seg til bruk i ei faktabok om kirken.

"Nå må for all del det gamle kjellergulvet få være i fred. Når det nå engang er bestemt ikke å foreta en utgraving, må det i hvert fall ikke rotes i av amatører. Utgravinger i kirkeruiner har gjerne det til felles at du alltid finner noe uventet, og jeg er sikker på at det under kirkegulvet er mye, og ikke bare saker som kan knyttes til middelalderkirken.

Jeg tenker helt tilbake til førkristen tid. Kom du sørfra og skulle nordover, kunne du spare mye på å ro eller seile helt til Drammen. Derfra måtte ruta ha gått gjennom Lierdalen, og kanskje lå det et hov der kirken står i dag. Neste gang noe skal gjøres med kirken, håper jeg det blir funnet penger til en fagmessig utført arkeologisk utgraving. Men da er ikke jeg her," humrer Christie som for lengst har nådd pensjonsalderen, men som fortsatt driver konserveringsarbeid.

Prekestolen er nå tilbake på plass.

MENNESKENE BOSETTER SEG I SYLLING

STRIDSØKS- OG BÅTØKSFOLKET

I flere tusen år drev steinalderfolkene jakt, fiske og fangst.

Mens fangstkulturen rådde grunnen i Lier som ellers i Norge, var jordbrukskulturen under full utvikling i sydligere himmelstrøk. Det ble varmere og tørrere nordover i Europa. Da må vi regne med at nye menneskeflokker begynte å vandre nordover. Noen av disse flokkene kom til Lier. Vi regner med at dette skjedde fra 2500 f.Kr. til ca 1500 f.Kr. Særegne gravskikker og spesielle redskaper gjør at man kan følge sporene av disse menneskene mot nord. Disse folkegruppene fikk navn etter særmerkene. Båtøksfolket var en gruppe som det er gjort 18 funn av i Lier. Et annet folk var stridsøksfolket. På Hennem, Grette og Hørte er det gjort funn etter dem.

I en myr på Hørte ble det funnet en vakker flintøkse i forrige århundre. Øksen er av typen skaftehulløkse fra rundt 1500-1800 f.Kr. (yngre steinalder).

Allerede da var det altså mennesker i Sylling, om enn ikke fastboende.

Vi regner med at bosettingen i Lier har utgått fra Linnes gård. Men etter alt å dømme har denne bosettingen stoppet opp ved Solbergelva / Asdøla. Man mener at bosettingen i Sylling har kommet sjøveien fra andre steder rundt Tyrifjorden.

Her på haugen i forkant av bildet lå den opprinnelige Sylling gård, kanskje i nærheten av vannmagasinet i nedre kant til venstre.

En gammel historie forteller noe om dette. Solbergelva het tidligere Elivågar. Elivågar var i den gamle norrøne gudelære navnet på den elva som dannet grense mellom menneskenes og gudenes (jotnenes) verden. Ifølge stedsnavnforsker O. Rygh var Solbergelva en slik iskald grenseelv. (El = byge, Våg = væske, sjø) Elvenavnet kan skyldes oppkalling, men det kan også være at elva før var grenseelv mellom Lier og Sylling. Navnet kan jo gi assosiasjoner om hva bosetningene nede i dalen mente om folket her opp i Sylling.

LIVET RUNDT TYRIFJORDEN

Tyrifjorden har blitt til gjennom millioner av geologiske puslespillsår, en fjord som er blant landets vakreste, i alle fall for oss som bor her! Krokskogens stupbratte vegg, Holleias eventyråser, skogsliene på Øst-Modum og i Sylling er med å gi fjorden dens preg.

Helleristningene ved Utstranda og Sundvollen er håndfaste tegn på at fjorden har vært tilholdsted for mennesker i mange tusen år.

Rester etter det aller første livet på jordkloden, fossilene, finner vi også rikelig av rundt fjorden.

Når de første ikke-fastboende mennesker slo seg ned rundt fjorden vites ikke, men man vet at det bodde steinalderfolk på Ringerike. De holdt til ved iskanten nede ved vannet. Bronsealderfolk var det også.

Ca 500 år etter Kristus kom folkeslaget Rhingerne. De slo seg ned i ring rundt fjorden og dannet et eget rike, Ringerike. I århundrer var Tyrifjorden veien ut for disse menneskene.

Flere av de gamle norske kongene har vokst opp ved Tyrifjorden. Fra tidlig av begynte man å trekke store båter fra fjorden og ut i havet. Det har de nok gjort, både Halvdan Svarte, Harald Hårfagre og Olav Haraldsson. De har vært på gjennomreise over fjorden eller langs den gamle Kongeveien forbi Sylling kirke.

Gammelt fotografi av kirken.

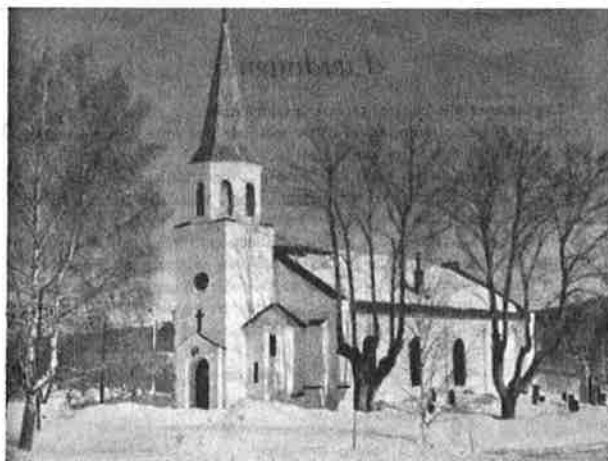
SYLLING KIRKES HISTORIE

SYLLINGADALS KIRKJA

Sylling har vært kirkested allerede fra middelalderen. Slik vi ser kirken i dag, ble den imidlertid først i 1851. Sylling som kirkested nevnes første gang i biskop Eysteins jordbøker fra 1400-tallet. Egentlig heter den Sankta Margaretha Hallwards kirke. Den er altså viet både St. Margaretha og Liergutten St. Hallvard.

Den gamle kirken har ligget på samme sted som den nåværende kirken. Navnet var da Syllingadals kirkja. Tidligere riksantikvar Harry Fett mente at Syllingadals kirkja var lik Hurum kirke (er bevart). Han nevner også likheter med Norderhov og Heggen kirker.

I 1953 ble Lierdagene arrangert i Sylling. Tidligere sogneprest Charles Østbye (den gang residerende kapellan) skrev følgende artikkel i programmet:

Pris 50 øre.

Forsiden til programmet for Lierdagen i 1953.

PROGRAM

for

LIERDAGEN 1953

Søndag den 26. juli

Nordvestlig i selve Lierdalen, på høyden mot Holsfjorden, kneiser Sylling kirke, synlig på lang lei enten man kommer Ringeriksveien fra Drammen eller fra Skaret.

Ja, selv i mørke kvelder fanger den inn ens blikk når den ligger der badet i flomlyset. Og der på høyden har den ligget og lyst med sine hvitkalkede vegger i over 100 år og vært sognekirke for Sylling sogn.

Den nye stenkirke i langkirkestil avløste den gamle "Syllingadals kirkja" som var viet St Margaretha og St. Hallvard, Liergutten fra Huseby som ble hele Oslofjordområdet helgen.

Kirken må være bygget før år 1400, da den på denne tid ble nevnt i erkebiskop Eysteins jordebok i fortegnelsen over eksisterende kirker. Når kirkens eldste kirkeklokke er fra ca år 1300 (det finnes bare 6 slike klokker her i landet) var nok kirken en god del eldre.

Meget mulig at den har ligget der som et taust vitne til sammenstøtet mellom Kong Sverre og Kong Magnus Erlingsøns menn i slaget ved Hørte - broen i 1178, likeså det blodige slaget nede på Svangstrand i 1222, hvor Ribbungene ble slått av kong Håkon Håkonsøns folk.

Vi vet ikke noe bestemt om hvordan den gamle kirken så ut, bortsett fra at den hadde halvrunder kor, og at den av kandidat J. Essendrop i hans Lierbeskrivelse av 1761 blir betegnet som liten og "derfor besværlig rummer sin Almue, som årlig tager til".

Lier formannskap hadde i 1849 ferdig planer til en omfattende reparasjon av den gamle stenkirken, som da fantes å være brøstfeldig. Men formannskapet

kom etter hvert til at det var mest hensiktsmessig å rive den gamle kirken og bygge en helt ny og rommeligere kirke på den samme tomten og med bruk av materialene fra den gamle kirken. Det kan tenkes at noen av den gamle kirkes murer ble bygget inn i den nye kirken.

Den gamle kirken ble revet i 1851 og den nye bygget ferdig samme år, og den ble høytidelig innviet 18. februar 1852. Tårnfoten ble først bygget i 1877, før denne tid var det bare et lite tårn oppe på taket mot nordveggen.

Bildet er en tegning laget av Jonas Nikolai Prahm 1.8.1855.

Det er det eneste vi har funnet av kirken med tårnoppbygget.

Bildet er hentet fra boka "Drammen og omland i gamle dager".

KILDER MED OPPLYSNINGER OM DEN GAMLE KIRKEN I SYLLING

Fra direktøren ved Drammen Museum mottok sogneprest Charles Østbye i 1952 en oversikt over kilder hvor Sylling gamle kirke er omtalt.

Fra Biskop Eysteins Jordebog fra ca. 1400, kalt den Røde Bog:
Her er Syllingadal kirke nevnt. Kirken er altså eldre enn fra år 1400! Det viser også artikkelen om Kirken og kongemakten rundt år 1400 da presten i Sylling eide store deler av gårdene i Lier.

Fra N. Nicolaysen, Norske Fornlevninger, fra 1862-1866, s. 165:
Den forrige kirke som ble nedtagen i 1851 var af sten; bag alteret var i veggen innmuret en sten med indskrift av runer i 2 linjer, som Arendt i begynnelsen af dette hundredeaar læste saaledes; Aslak markadi mik og Sailgardr hvilir her Gud gn(l) de s(al) thina.
Dette tydet Arendt til; Aslak merkede eller ristede mig-Sailgard hviler her. Gud glæde din sjel.

Fra O. Rygh, "Norske Gaardsnavne", se GN 174:
Den nuværende Sylling kirke er fuldført i 1851. Den ældre var en Stenkirke, viet til St. Margaretha og St. Hallvard (Røde Bok s. 100)

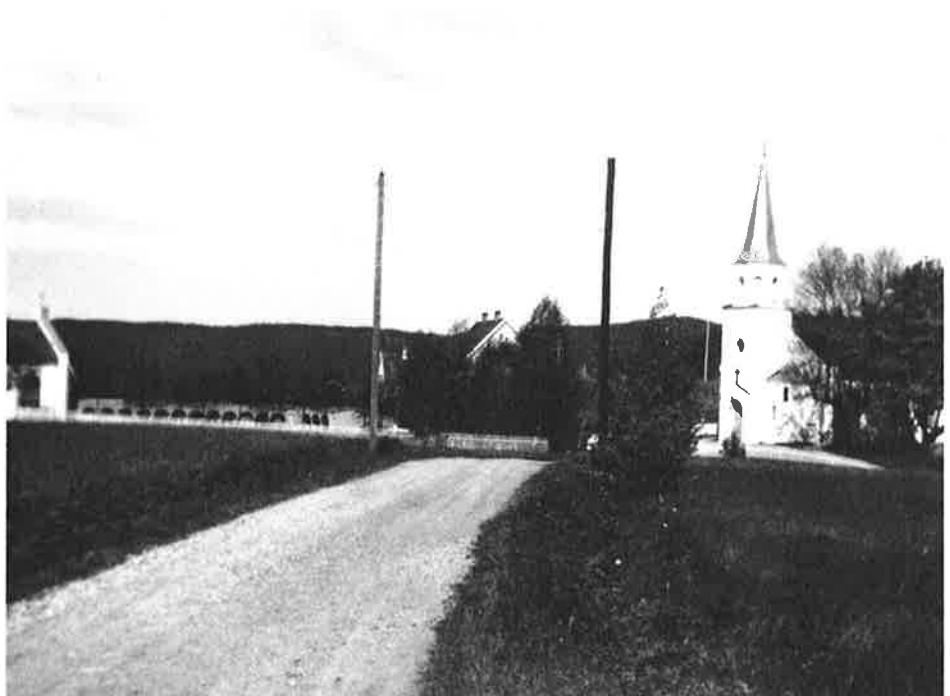
Fra P.A. Munch, "Historisk-geographisk Beskrivelse over Kongeriget Norge i Middelalderen". (Moss 1849):

Kirkene våre i den egentlige Osloarsysla, foruten Oslos Kirker, og de allerede omtalte geistlige Stiftelser, som Klosterne og Hospitalet paa Hovin, følgende:

Frauna k. a Hlidum	(Frogner kirke i Lier)
Hvaal k.	(Hval i Lier)
Husabyjar k.	(Huseby i Lier)
Tranabyjar k.	(Trandby kirke i Lier)
Eggjar k.	(Egge i Lier)
Syllingadals k.	(Sylling kirke i Lier)

Fra "Norges Kirkebygninger i Middelalderen og Nutiden" av Prof. Dr. L. Dietrichson, Kristiania. P.T. Mallings Forlag Kristiania 1888:
Kirke nr 88 liggende under Oslo Vestre Prosti, Syllingadals Margar & Hallvards K, av Sten, opført før 1400.

Da kirken ble bygd i 1851, stod det visstnok en runestein på kirkebakken. På den stod det: "Aslak ristade mig. Gud hjelpe hans sjel i himmelen". Steinen er i dag borte. Den ble kanskje brukt som fyllmasse i den nye muren. Denne steinen kan være den steinen som forveksles med steinen som skal ha eksistert i forbindelse med sagnet om Siri Sara. (Se sagnet.)

Bildet er fra slutten av 1940-tallet.

ÅPNINGEN AV NY KIRKE 18. februar 1852

Lier formannskap hadde i 1849 ferdige planer om en omfattende reparasjon av den gamle kirken. Formannskapet kom som nevnt tidligere til at det var mer formålstjenlig å rive kirken. Den var falleferdig, og sannsynligvis for liten for den voksende allmuen i sognet. Dette ble enstemmig vedtatt i Lier formannskap 29. januar 1850.

Kirken ble revet i 1851 og gjenoppbygd samme år. De gamle steinmaterialene fra den gamle kirken ble brukt, så langt det rakk.

Kirken skulle oppføres av byggmester Malling fra Drammen. Det var Malling som utarbeidet tegningene. Disse ble approbert av Christiania Stiftsdireksjon 17.12. 1850. Thron Enger og Sven Enger fra Sylling ble oppnevnt til bygningsbestyrelse.

Kirkebyggingen var et stort løft av Lier kommune. Frogner kirke var gjenstand for en stor reparasjon i 1849. Tranby kirke ble også oppført på nytt bare fire år etter at Sylling kirke stod ferdig. I et par år var det faktisk ikke et formannskapsmøte uten at kirkene stod på dagsordenen.

BØN

i Anledning af Hendes Majestæt Enkedronning Josephine Maximiliane Eugenie's dødelige Afgang.

Du Kongernes Konge og Herrernes Herre!
Naar Du udsender Din Aand, da skabes de; naar ^{vi seer de?}
Du tager Din Aand fra dem, da forsvinde de!
Saa har Du nylig taget bort fra os og hjem til Dig vor elskede Enkedronning Josephine Maximiliane Eugenie.

Vi takke Dig for alle Dine Førelser med hende heneden, takke Dig for al den Naade og Velsigelse, Du lod blive hende tildel, takke Dig og for de tunge Sorger, ved hvilke Du modnede hende for Din Høst. Vi takke Dig for, hvad Du i hende gav vort Kongehus og vort Folk, takke Dig for de Aar, da hendes Ungdoms Glands forskjønnede Kongens Borg, takke Dig for den Kraft og Forstand, hvormed Du udrustede hendes Aand, for den Trofasthed, hvormed Du begavede hendes Hjerte, for alle de Gaver, ved hvilke Du satte hende istand til saa ædelt at opfylde sine høie Pligter. Vi takke Dig, fordi Du lod hende saa længe vandre iblandt os og lyse for os som et Exempel paa kvindelige Dyder, og fordi Du i en Dig beleilig Stund lod hende — som vi haabe — bytte Verdens Uro med Himlens Fred.

Du Naadens Gud! Vær med Din Trøst hos hendes sorgende Søn, vor elskede Konge, hendes Datter Prindsesse Eugenie og det hele kongelige Hus! Lad Dit Ord og Din Aand lyse for dem og for os Alle gjennem Livet og engang, naar Din Time kommer, lyse os ind i den evige Fred!

Kirken ble i stor grad brukt til kunngjøringer ved ulike anledninger.

Her en bønn som ble lest opp da dronning Josephine døde i 1876. Hun var dronning av Norge-Sverige og var gift med kong Oscar 1.

Drammen, den 19de Februar. — Da Lierø Kommune før et Par Aar siden havde en Hovedreparation paa sin Hovedkirke i Frogner, var det allerede bestemt, at begge Annexkirker, Sylling og Traneky, naar Hovedkirken var færdig, skulde nedrivés, og nye rummeligere Kirker i deres Sted opføres. Saaledes blev Sylling Kirke ifjor nedrevet, og allerede nu lægges paa den gamle Tomt et smukt venligt Herrens Hus, der igaar, Onsdagen den 18de Februar, heiligheligen blev indviet af Biskop Arup. Kirken, der er opført af Graasten, er noget lignende Tangens Kirke, dog mangler det hvide Taarn og Spir, der erstattes af et mindre Taarn, der er opført over Kirkens Tag, nogle Alen fra den nordre Væg. Saavel Kirkens Ydre som Indre er smagfuldt; det store, rummelige, afrundede Chor og den hele Indretning gæraader Bygmesteren, Hr. Walling, Pastor Tønnesen og Bygningskommissionen til al Ære.

Citerat Biskoppen og nogle af Provstiets Præster havde samlet sig Tirsdag Aften paa Frogner Præstegaard, ankom samtlige Geistlige til Kapellansgaardens Kirkerud Onsdag Morgen, hvorfra man Kl. 11 i heilighelig Procession med Biskoppen i Spidsen begav sig til Kirken. Saavel i som udenfor denne var der en Udledning Artilleri. Efterat Processionen havde indtaget de for den anviste Plads, og Præsterne vare iførte sine hvide Messedragter, knælede Biskoppen før Alteret, og de tilkaldte 10 Præster omkring det, medens Hr. Pastor Dop holdt Indledningsstalen i Chordøren. Derefter blev afsunget Psalmen: "I Jesu Navn bør al vor Gjerning ske", og den gamle værdige Sognepræst, Provst Sunsholtz talte i et fjønt Foredrag Gudstjenesten, der havde bidraget til Opførelsen af dette fjønne Guds-huus. Biskoppen mænsede nu fra Alteret, og Psalmen No. 543 blev afsunget, hvorefter de befalede Kapitter af Bibelen bleve oplæste af Hr. Sognepræst Lange til Alfet, Petersen til Dragernæs, Schroeter til Stromsø, Neumann til Hurum og Dybdahl til Nøgen, ligesom der imellem hver Oplæsning blev afsunget et Vers af Psalmen No. 364. Nu besteg Biskoppen Prædikestolen, og i et herligt og hjertesligt Foredrag indviæde det nye Herrens Hus, idet han til Tæst havde valgt Johannes's Evangeliums 6te Kapitel 64de til 69de Vers. Udgangsbenningen ferrettedes af Hr. Pastor Tønnesen.

(Drammens Blad.)

Faksimile av
Drammens Blads
omtale den 19.2.1852.

Den siste gudstjenesten i den gamle kirken ble holdt "Midtfaste" søndag den 20. mars 1851 av res. kap. Maurits Thønnesen. I dagsregisteret skriver han ;

"Den 4. Paaskedag 24de April paabegyndtes Nedrivningen av Sylling gamle Kirke, for at give Plads for en aldeles ny der antages at blive ferdig dette Aars Høst."

Kirken ble bygd på den samme tomten som den gamle kirken. Den gamle kirkens murer ble flyttet inn i den nye kirken, skriver Thønnesen. Kirken ble ferdig samme år. Over inngangsdøren til orgelgalleriet stod det 1851 med store jernbokstaver. Den gangen var det ingen tårnfot, kun et mindre tårn som var oppført over kirkens tak. Formannskapet hadde lovet nytt tårn. Det kom i 1877. Grunnen til at det tok tid, skal være at det var uenighet om det skulle være kuppel eller spir.

Kirken ble høytidelig åpnet onsdag 18. februar 1852 av biskop Arup. Han ble assistert av ti av prostiets prester. En avdeling av artilleribrigaden paraderte såvel utenfor som inni kirken.

Vi gjengir her et brev av 27.1.1852 fra kongens generaladjutant for armeen til biskopen i Christiania.

"Til fornøden Underretning i Anledning af Deres Høiverdighets Skrivelse av 26de dennes, betreffede den til 18de Februar førstkommede kl 10 ½ Formiddag berammede Indvielse af Sylling nye Annexkirke under Liers Præstegjæld, - meddelses herved tjenstligst at den kongelige Artilleri-Brigade Dags Dato er paalagt at foranstalte, at 2 Underofficerer og 25 Mand af 4de Batteries nationale Artillerie af de Sylling Kirke nærmest værende Mandskaber inden Præstegjældet - beordres til Fremmøde ved Kirken til den nævnte Tid, for at vaage over Orden og Rolighed saavel før som under Forretningen".

SPIRET FRA 1877

Nåværende tårnfot med spir kom som nevnt først i 1877. Før denne tid var det et lite tårnoppbygg på nordsiden av taket. Formannskapet vedtok 16.2.1877 å oppføre et nytt tårn etter tegning av arkitekt Nissen.

Det ble bevilget kr 7.200.

Søndag 11.11.1877 var kirken stengt på grunn av reparasjon, opplyser dagsregisteret. Byggekomiteen søkte den 7.12.1877 om en etterbevilgning på 212 Spd 3 Skilling til dekning av overskridelser.

På bakgrunn av disse opplysningene kan vi anta at tårnet ikke var ferdig før helt på slutten av året.

I Drammens Tidende og Buskeruds Blad den 11.2.1877 var det en liten 100-årsartikkel. Der sto det 11.2.1877:

"Igaar besluttedes i Lier Herredstyrelse: Til ny Tårnbygning med Spir ved Sylling Kirke samt Nedrivelse af den gamle Kuppel

Nåværende tårnfot med spir kom i 1877. Bildet er tatt av Arne Riddervold ca 1953-54.

KAPELLET

Kapellet stod ferdig i 1917. Det ble bygd av Tollef Jørgensen. Byggekostnaden den gang var den nette sum av kr 9.600. Kapellet ble malt av Lars Sørli, og regningen for malearbeidet var på kr 115. Til kapellet ble det innkjøpt en ovn fra Drammen Jernstøperi. Den kostet kr 225.

Kapellet ble bygd ”til mindre begravelser”, for at man skulle slippe å varme opp hele kirken. Senere har kapellet blitt brukt i forbindelse med konfirmantundervisning og som kirkestue.

Fra 1997-2000 har kirkestua blitt pusset opp. Først ble det bygget nytt bårerom mot vest. I den forbindelse ble to vinduer murt igjen. Det gamle bårerommet er nå bygd om til kjøkken og kontor for kirketjeneren samt WC m/dusj.

Inngangsdøren mot nord er murt igjen, og en gammel dør mellom det gamle bårerommet og kirkestua er pusset opp.

Kirkestua er malt, og det er innkjøpt 50 nye stoler. Stolene og nytt kaffeservice er en gave til menigheten.

Kirkestua har virkelig vært god å ha i den perioden Sylling kirke har vært under oppussing. Da har kirkestua også fungert som kirkebygning!!

Kapellet eller kirkestua slik den ser ut i dag. Her fra 17. mai 2000. Thorvald Lerberg holder dagens appell.

ORGELET

Kirkens første orgel var bygd av Eriksen & Svendsen. Det ble overtatt fra Frogner kirke i 1858. Senere ble det erstattet av orgel bygd av Olsen & Jørgensen i 1909. Dette instrumentet hadde ti stemmer og var mekanisk. Orgelhuset hadde prospekt med piper synlig i fire rundbuede felter. Over midtfeltene var det sirkel- og segmentmotiv. Over sidefeltene, lav gavnl med toblads ornament.

Nytt orgel bygd av J. H. Jørgensen fra Oslo, kom i 1966. Dette er et mekanisk, åtte stemmers instrument, prosjektet har frittstående piper. Dette orgelet kostet mellom kr. 60 - 70.000. Orgelbyggeren tok med seg det gamle orgelet og ga kr. 5.000 i fratrekk på kjøpesummen.

I 1966 ble orgelet innviet av Rolf Østbye, bror av Charles Østbye. Han var organist i St.Olavs kirke i Oslo.

Organister i Sylling kirke.

-1948	Torbjørn Moen
1948 -1956	Elias Tvedt
1956 -1969	Winifred Tjore
1969 -1983	Ragnvald Lauritzen
1983 -	Reidun Tinholt Søbstad

ALTERTAVLEN

Altertavlen skal ha tilhørt Bragernes kirke.

Den skal ha blitt reddet ut etter brannen i Bragernes kirke i 1866. Etter forslag fra prost Rode vedtok Lier kommunestyre i 1872 å kjøpe dette maleriet som skulle bli altertavle i Sylling kirke. Det ble kjøpt av Drammen Kirkeinspeksjon for 10 speciedaler. Snekker Svend Bakke fra Sylling innrammet bildet i gotisk stil. Dette kostet 12 speciedaler.

Maleriet som fremstiller nedtakelsen av Jesu legeme fra korset er ikke signert. På grunn av fargekomposisjon og maleteknikk antar man at det er malt av samme person som malte alterbildet til Strømsø kirke. Det er en kopi av Rubens "Nedtakelsen av korset".

Da kirken ble pusset opp i forbindelse med 100-årsjubileet, ble altertavlen tatt ned. Maleriet ble da plassert på kirkens nordre vegg.

Altertavlen i Sylling kirke med innramming av Svend Bakke. Altertavlen skal være kjøpt etter brannen i Bragernes kirke i 1866.

Det er dog noe som ikke stemmer i historien om at maleriet ble reddet ut av Bragernes kirke etter brannen i 1866. For det første sier brannokumentene at ingenting ble reddet ut i brannen.

Dessuten har også Frogner kirke altertavle fra Bragernes kirke, reddet ut etter brannen i 1866. Dette maleriet er signert av Martinius Rørbye i 1842.

I Lier Kirkeblads påskenummer i 1944 (og i Lier Menighetsblad fra 1948) er det en artikkel om altertavlen i Frogner kirke, skrevet av Kristian Nissen.

I "Lier Kirkeblad" fra 1945 er det en artikkel og et bilde av den gamle altertavlen i Sylling kirke. Vi gjengir her artikkelen fra Lier Kirkeblad.

ALTERNATIV I SYLLING KIRKE

(Skrevet av Kristian Nissen)

Under omtalen av altertavlen i Frogner kirke i Lier Kirkeblad's påskenummer i 1944 kom jeg til å love at jeg ved tid og leilighet også skulle fortelle noe om altertavlen i Sylling kirke. Det er et løfte jeg nedenfor vil prøve å innfri.

Forhandlingsprotokollen for Lier kommunestyre for 1872 beretter herom følgende: "Komiteens medlem, prost Rode, der var tilstede under sakens behandling, tilkjennega for forsamlingen at han av Drammens kirkeinspeksjon også hadde innkjøpt et annet maleri, der var reddet under brannen i Drammen i 1866, og som han antok var skicket til altertavle i Sylling kirke."

Han forteller enn videre at han hadde kjøpt det for "den ubetydelige pris av 10 speciedaler" og latt det innramme, så det hele kostet 22 spd. (i våre penger ca kr 500.)

Han sluttet sin omtale av kjøpet med å henstille til forsamlingen å innkjøpe maleriet for kommunens regning og la det oppsette som altertavle i Sylling kirke.